

A vonat.

(Novella.)

Hárman játszottak a nagy fővényes udvaron, három pöttöm legényke. Kettő a földön tilt s tágra nyílt, lelkes szemekkel figyelt. A harmadik, a gazdag háziur fia büszkén húzta fel a rugót s az új játék, a vonat, a valódi vonat, amelyik igazi sinen jár, elindult körbe-körbe.

A más kettő, ki a hátsó lakásban lakik, ragyogó arccal ujjongott:

— Jé! Vonat . . . —

— Látod-e, hogy fordul? —

— Sipol is! —

A háziur fia szótlanul, büszkén mosolygott.

— Pityuka! — hallatszott egyszer csak a nevelőnő hangja a verandáról. — Pityuka! jöjjön fel már, esteledik.

Pityuka összeszedte a vonatot, belerakta egy idomtalan, nagy skatulába s beindult a házba. A két fiu némán, szomorúan nézett a skatula után.

— Istenem! elmegy a vonat, — sóhajtott a kisebbik.

Nem volt kedvük játszani. Egy darabig még ödöngtek az udvaron, aztán bementek az alacsony tetős alsóházba. Az anyjuk, ledolgozott, ványadt, korán vénült fiatal asszony már várta őket, most jött haza apus is a hivatalból.

A vacsora csendes volt. Az asszony az nap mo-sott, fáradt volt. A férfi hivatalos aktáira gondolt. A két gyerek hallgatott. A kisebbik el-elnézett az asztal fölött a levegőbe. A vonatra gondolt, a valódi vonatra, mi igazi sinen jár körbe-körbe.

Vacsora után lefektette őket az anyjuk. Korán kell reggel kelni, mert iskolába kell menni. Lajoska már első gimnazista, Péterke is már harmadik elemibe jár.

A kisebbik sokáig hánykolódott, nem jött a szemre álom. A sötétben is tisztán látta a vonatot, ott futott a fővényen körbe-körbe. Mikor elnyomta a terhes álom, akkor is a kis vonattal vengődött. Neki is volt vonata. Épp olyan, mint Pityukának. A mozdonyának hat kereke van s szén is van, igazi szén, a szemes kocsiban. Utána van a postakocsi, azután a személyvagonok, paklikocsi is van és a mozdony úgy repül vele, mint az álom . . . mint az igazi álom.

Mert elrepült az álom is.

Reggel Péterkét felöltöztette az anyja. Adott neki egy nagy karéj vajas kenyeret s a homlokára egy csókot s a kis legényke sietős, tipegő léptekkel elindult az iskola felé.

A tanító ur akármit mondhatott, Péterke nem látott, nem hallott semmit. Robogó, hosszú vonatokat rajzolt az irkájába. A kéményből bodros, fekete füst omlott elő. Füstje is van a vonatnak, igazi füstje. Hisz miért ne füstölne, mikor sinen megy és robog, mint az álom? Már alig várta a délutánt, mikor Pityuka ismét lehozza a vonatot s mikor imét játszhat vele. De Pityuka nem jött ki játszani. Reggel köhécselt s az orvos lefektette. Péterkének délután nem lehetett szavát venni. Csak este dörzsöködött az édes anyjához. Megcsókolta az anyját, megsimogatta a kezét, aztán melegen, kérőn a szemébe nézett:

— Anyús, vegyél nekem is vonatot!

Az anya szomorúan nézett rá. Mit meg nem lenne ezért az ő két fiáért, de ha nincs mód, ha nem lehet. Megsimogatta Péterkét:

— Veszek, ha majd jó leszel, — mondotta neki . . .

Péterke azóta nem tudott hova lenni. Mindig az édes anyja keze alatt volt, söprögetett, segített, jó akart lenni. Éjjente mindig a kis vonattal álmodott. Nagyon-nagyon messze ment, de jött — jött, mindig robogott feléje.

Teltek, multak a hetek, de Péterke csak nem kapta meg a vonatot. Már egész elkeseredett. Sohasem fog ő vonatot kapni, pedig . . . de . . . és eszébe villant valami.

Nem, így sohasem fog vonatot kapni, de ha beteg lesz . . . hisz bizonyosan akkor jó ő, ha beteg, mert akkor mindent kap, amit akar. Beteg lesz. Beteg lesz . . . és addig beszélt el ezt magának, addig gondolt rá, míg egy szép őszi reggel nem tudott felkelni az ágyból. Igazán beteg lett.

Láza volt s gyenge, fejletlen testecskéjét át-átborzongta a hideg. Mindene fájt, de ő nem törődött vele, mert ő most vonatot fog kapni, vonatot kell kapnia.

A láz pedig kinozta, marta. Sötét volt körülötte minden és csendes, csak messze-messze hallatszott valami susogó-bugó, kattogó zakatolás s két vörös szem világítva imbolygott valahol messze, nagyon messze. De egyszerre csak irányt vett a két szem s feléje indult. Egyre közelebb, egyre közelebb. Az ég feketéjére torzonborz szikrák ömlöttek s a halk dübörgést erős zaj váltotta fel.

— Jé! a vonat . . . —

A két világító szem, két hatalmas lámpa lett. Az ugráló-röpködő szikrák az ég feketéjében elveszve, bodrosodó füstből szállottak szanaszét, mit nyihogvar remegve okádott a túlfűtött mozdony kéménye.

— Jön a vonat! — sikított fel Péterke — a vonat . . . —

A láz kinozta, görcs fogta el a testét, vonaglott.

Priüskölt a vonat. A két hatalmas lámpa erős fényvel világította be a pályát. A két összefutó acél-rud feléje tartott. A vonat jön . . . már itt van . . . alig pár lépés . . . Jézus . . .

— Legázol! —

De a vonat megállt és Péterke felült rá. Ő vezette a vonatot, ő, hisz az övé.

Agyon fáradva, tikkadtan ébredt fel. Az orvos lemondott róla. Az anya sirt. Már hónap vége volt, nincs semmi pénz a háznál, pedig ő okvetlen vesz vonatot a fiának. Ha már meghal, haljon meg boldogan. De nem volt elég pénz a háznál . . .

Péterke pedig várta a vonatot nap-nap után. Tudta, hogy most már csak fog kapni.

Az ősz hideg volt. Egy este sirva jött be az anya a konyhából. Péterke odahívta Lajost.

— Mondd Lajoska! Miért sir a Mama? —

— Fázik, nincs kendője, rongyos a régi. —

— Miért nem vesz ujat? —

— Nem tud, nincs rá pénz. Kell a pénz másra. —

— Mire? —

— Vonatot akar venni neked s arra sok pénz kell . . . —

Péterke nem kérdezett többet semmit. Valami összehuzta a kicsiny szívét. Valami úgy nyomta a mellét. A mama sir, mert fázik. A mamának nincs pénze, hogy vegyen magának kendőt. Olyan rettenetes volt mindez.

A vonat pedig nyihogva, sustorogva, reszketve robogott közben. A vonat . . . és nincs pénze az anyának, hogy kendőt vegyen magának és fázik a konyhában, a piacon. Brrr . . . pedig de rossz fázni. Egyszer ő is nagyon megfázott, köhögött és fájt a melle.

Töprengett magában. Harcolt, küzdött. A gyer-

mekálmok birkóztak az étellel. Rettenetes harc ez, itt szokott a boldogság meghalni.

Esteledett.

— Anyuska! — hívta Péterke — Anyuska! —

— Mi az fiacskám? . . . — Feléje hajolt az anya, ajkja szederjés volt a hidegtől.

— Anyus, add ide a malacot.

Az anya nem tudta, mit akar a fia. Elment s levette a szekrény tetejéről a malacot. Nehány garas zörgött benne.

Péterke rázta, rázogatta a malacot . . . lassan egyenkint kihulltak a pénzek. Volt ugy hatvanöt fillér. Mind-mind ragyogó, új, aranyos fillérek. Vendég bácsiktól kapta Péterke.

Az anya ült és nézte szomorúan a fiát. Péterke átölelte az anyja nyakát. Kis markába szoritotta a sok fillént s beletette az anyja kezébe. Kérdően tekintett rá szegény asszony. Péterke a fülebe sugta:

— Anyus. Vegyél rajta nagykendőt magadnak.

Asztalos Miklós.

A LÁMPÁK.

A szemeim két bánat-lámpa,
Mik bélángolnak a világba.

Oh! be rosszul lék elbocsátva,
Beh rossz lámpát adott nekem,
Ki ott a levés kapujában,
Mikor a jövőt kibocsájtja,
Átadta lámpám, a szemem!

De már ez így van. Nincs mit tenni,
Örömlámpáért visszamenni
A vén kapushoz nem lehet . . .

S mert két szemem két bánatlámpa
Szomorún nézek a világba.

ASZTALOS MIKLÓS.

Olvassa az UJ ÉLETET.

Terjessze barátai és ismerősei körében. Aki az UJ ÉLET-re előfizet, vagy előfizetéseket gyűjt, adósságát törleszti **Trianonért.**

Hirdessen az UJ ÉLETBEN.

Legelőnyösebb hirdetési árak,
biztos siker!

Hirdetési árak: Egész oldal 1500 kor., féloldal 750 kor., egytized hasáb 75 kor., ennek fele 38 korona. Tiznél többszöri leadásra: 20% engedmény. Szövegközött kétszeresek az árak. Szalaghirdetés 150 korona. Kommunikék sora 20 korona.

A magyar ifjuság szózata a nemzetgyűléshez.

— Az Uj Élet budapesti tudósítójától. —

A magyar főiskolai ifjuság a nemzetgyűlés kapuzárása előtt most tartotta diáknagygyűlését a budapesti Gólyavárban, amely már sok nagyjelentőségű elhatározásnak és kezdeményezésnek volt színhelye. A nagygyűlés befejezése volt a múlt hónapban lezajlott diák konferenciának, melyen az egész magyar főiskolai diákság 16,000 tagot számláló 46 egyesületének képviselői hoztak nagyfontosságú gazdasági, kulturális és diákszociális határozatokat. E határozatokról történt beszámolás a Gólyavárban a fővárosi diákság plénuma előtt. Súlyos jelentőséget azonban elsősorban az adott a nagygyűlésnek, hogy innen hangozott el a szervezett, forradalmakban megpróbált, háboruviselt, józan magyar ifjuság intő komoly szózata a nemzetgyűléshez, amelynek munkaképtelensége, féketvesztett párttorzsalkodásai folyton növekvő elkeseredéssel töltötték el a minden napi polikitatól távolálló, csupán a keresztény és nemzeti elvek nemzetpolitikáját valló józan magyar főiskolások tömegeit. A memorandum, — melyet a diákság kiválasztott vezetői Csanády György szövegezésében terjesztettek a nagygyűlés elé, — a jövő Magyarországot imponáló erejű, pártatlan hangú, intő, számonkérő szózatát foglalja magában az egész nemzetgyűléshez, s súlyt és erőt a komorlendületű szövegnek az egész szervezett magyar ifjuság egységes akarata ad.

A nagygyűlésen, melyet dr. Zakariás Árpád, a diákkütyök régi harcosa vezetett, Vér Tibor, a Műegyetemi Segítőegyesület elnöke fejtette ki a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének gazdag diákszociális programját. Hangoztatta diákindernátusok felállításának szükségességét, sürgette a régen tervezett Lágymányosi diákkert és diákotthon fölépítését, diákműhelyek és üzemek megteremtését, ahol a diákság részben maga volna képes előteremteni a megélhetéséhez szükséges anyagi föltételeket, — diákszociális centrum föllállítását, egyetemi professzorokból s az ifjuság delegátusaiból összeállítva, mely központilag intézné a segélyezések, kedvezmények ügyeit. Számos égetően szükséges reform előterjesztése után nyomatékosan követelte a numerus ciusus pontosabb ellenőrzését is. Ezt a törvényt az ifjuság kényszerítette ki, vállalta érte a felelősséget — de meg is kívánja a szigorú végrehajtását.

Mikecz Ödön dr. határozati javaslatában a főiskolát végzett 22—24 éves állampolgárok számára kérte az aktív választójog kiterjesztését, mert a választói jogosultság főkritériuma nem lehet más, mint a műveltség.

Csanády György, az ifjuság ünnepezt szónoka a nemzetgyűléshez intézendő memorandumot terjesztette elő, melynek szükségességét költői lendületű hatalmas beszédben okolta meg. Rámutatott a magyar ifjuság néma elkeseredésére, amelyet benne a nemzetgyűlés tehetetlen, féktelen viszálykodásai keltenek. A magyar ifjuságot nem lehet félrevezetni jel-szavakkal, megvádolni éretlenséggel, a jövő Magyarországot erős hordozója a mai generáció: amely a világháboruban küzdött, végigszenvedte a megszállások, a kommün minden nyomorát, s nem fogja tűrni, hogy elrabolják a magyar históriába s a magyar jövőbe vetett hitét.

A memorandum hatalmas szavakkal hív tetemre az elmúlt, ígéretekben fogant, nagy lendülettel kezdett két esztendő tehetetlenségéért. Komoly és monumen-